

13. Ostatnia Wieczerza. Mowa pożegnalna Jezusa – cz. 1 (J 13-14)

- Druga część Ewangelii Janowej: Księga Chwały (J 13-20)
  - temat sformułowany w 13,1: świadomość Jezusa, że nadeszła dla Niego godzina przejścia z tego świata do Ojca, okazując do końca swoją miłość dla swoich na świecie
  - J 13-17: „swoi” - jedyni odbiorcy mowy Jezusa, który objawia teraz swoje plany wobec nich
  - J 18-20: opowiadanie o męce i śmierci prowadzących do zmartwychwstania jako o uwielbieniu Jezusa i Jego powrocie do Ojca, który staje się także „ich Ojcem” (20,17)
  - ilustracja do motywu z prologu (J 1,12-13: *Wszystkim tym jednak, którzy Je przyjęli, dało moc, aby się stali dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię Jego, którzy ani z krwi, ani z żądzy ciała, ani z woli męża, ale z Boga się narodzili.*)
  - nowi „swoi”= ci, którzy uwierzyli w Jego imię (NIE ci, którzy byli jego ludem z pochodzenia)
- **13,1-38: Obmycie nóg i kawałek chleba**
  - paralele synoptyczne: wzmianki Jezusa przy stole o Judaszu (dla Łk i J Judasz jest narzędziem diabła/szatana) + zapowiedź trzykrotnego zaparcia się Piotra
  - ALE: (1) zamiast słów o chlebie i winie: gest obmycia nóg uczniom – akt pełnego miłości uniżenia, który służy jako przykład dla uczniów
  - (2) unikalna dla Jana: postać „ucznia, którego Jezus kochał”
  - jako pośrednik dla Szymona Piotra (siedział dalej od Jezusa!), uczeń ten spoczywa na piersi/łonie (por. 1,18) Jezusa i pyta o tożsamość tego, kto wyda Jezusa
  - 13,31-38: krótkie wprowadzenie do mowy pożegnalnej – odejście do Ojca + dar nowego przykazania [nowość wobec ST: NIE samo przykazanie dot. miłości, ALE:
    - (a) miłość na wzór miłości, którą Jezus okazał swoim uczniom umierając i zmartwychwstając za nich (por. Rz 5,8)
    - (b) miłość, którą należy okazywać innym uczniom]
  - po wyjściu Judasza w noc (13,30 - symbol ciemności szatańskich)
- **J 14-17: Mowa pożegnalna**
  - adresaci: „swoi” → uczniowie (por. 13,5.22.35; 15,8; 16,17.29)
  - okoliczność wygłoszenia: odejście do Ojca
  - unikalna kompozycja (por. kazanie na górze w Mt), która zbiera w jednym ostatecznym przesłaniu różnorodny materiał, u synoptyków rozproszony nie tylko w ramach opowiadania o Ostatniej Wieczerzy, ale z całej działalności publicznej Jezusa
  - Janowy Jezus: rozpięty między niebem a ziemią, już w drodze do chwały; mówi jednocześnie jakby był na świecie i jakby już na nim nie był (16,5; 17,11)
  - trwała wartość przesłania Jezusa dla ludzi wszystkich czasów, którzy uwierzą (por. 17,20)

- forma: przypominająca testament, mowę pożegnalną (por. Jakub do 12 synów – Rdz 49; Mojżesz do Izraela – Pwt 33; Jozue do Izraela – Joz 23-24; Dawid – 2Sm 23,1-7; 1Krn 28-29; NT: Dz 20,17-38 i 2Tm 3,1-4,8 [Paweł]; 2P [Piotr])
- **(A) 14,1-31: odejście do Ojca**
  - Jezus pociesza swoich uczniów obietnicą zabrania ich ze sobą, aby mogli być z Nim
  - pytania uczniów, odzwierciedlające ich rozumienie słów Jezusa:
    - (1) Tomasz: *Panie, nie wiemy, dokąd idziesz. Jak więc możemy znać drogę?* (14,5)
→ 14,8: *Ja jestem drogą i prawdą, i życiem*
    - (2) Filip: *Panie, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy.* (14,8)
→ 14,9-10: *Kto Mnie zobaczył, zobaczył także i Ojca... Ja jestem w Ojcu, a Ojciec we Mnie*
    - (3) Juda[sz], ale nie Iskariota: *Panie, cóż się stało, że nam się masz objawić, a nie światu?* (14,22)
- wzajemne zamieszkiwanie w sobie Ojca i Syna → zamieszkiwanie Ducha (14,15-17), Jezusa (14,18-22) i Ojca (14,23-24) w tym, kto kocha Jezusa i zachowuje Jego naukę (14,23)
- **nauka o Paraklecie** (4x: 14,16-17; 14,26; 15,26; 16,7-15; + 1x por. 1J 2,1)
  - oryginalne Janowe określenie „Ducha” (gr. πνεῦμα- *neut*)
  - παράκλητος - *masc* – “Przyzywany”, “Przywoływany”, jak Adwokat (łac. *ad-vocare*; *advocatus* – rzymskie określenie prawnika); grecki termin w języku prawniczym oznaczał „adwokata”, tj. obrońcę, choć u Jana ma również cechy „prokuratora”
  - osobiste określenie Ducha, który jest przywoływany po odejściu Jezusa jako „adwokat” broniący chrześcijan i jako „pocieszyciel” pocieszający ich.
  - tak, jak Jezus otrzymał wszystko od Ojca oraz jest drogą do Ojca w niebie, tak Paraklet, który otrzymuje wszystko od Jezusa jest drogą do poznania Jezusa (Janowy Jezus jest prawdą – 14,6; Paraklet jest „Duchem Prawdy”- 14,17; 16,13; por. 1J 5,6)
    - a) Jezus: wcielone boskie Słowo, którego pobyt na ziemi z uczniami jest tymczasowy
    - b) Paraklet: nie staje się wcielonym, ale mieszka w tych, którzy kochają Jezusa i zachowują Jego przykazania → jest z nimi na zawsze (14,15-16)
  - Relacje Parakleta ze światem i z uczniami:
    - (1) ze światem: świat Go nie widzi, ani nie zna, więc też nie może Go przyjąć (14,17)
    - (2) z uczniami: służy jako Nauczyciel, wyjaśniający naukę Jezusa (14,26)
- 14,27-31b: dar pokoju oraz ostrzeżenie przed nadchodzącym Władcą tego świata
- 14,31c: *Wstańcie, idźmy stąd!* → wydają się sygnalizować koniec mowy pożegnalnej i znakomicie komponują się z 18,1: *To powiedziawszy Jezus wyszedł z uczniami swymi za potok Cedron.*